

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2022

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 8

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար: Ուշադիր եղիր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում միևնույն տառը (փակագծերում նշվածը):

- 1) հր-շ, ալժմ-ական, ան-անալ, տ-նդ (ե)
- 2) նախ-ան, փա-ցնել, արցուն-, ս-եմավոր (ք)
- 3) ա-ճատել, գա-թել, տա-տակ, չքնա-ատես (ղ)
- 4) գու-կան, աշխույ-, խո-ռովել, դ-նդակ (ժ)

2 Ո՞ր շարքի ոչ մի բառի բաց թողած տեղում երկինչյուն չի գրվում:

- 1) գ-նագեղ, խարտ-շ, ք-նավոր, հ-սահատ
- 2) ձ-լարան, ողջ-նել, աղյուս-կ, արշալ-ս
- 3) փ-թեռանդ, ատամնար-ժ, ընկ-զենի, ուխտադր-ժ
- 4) հ-զախտով, երև-թական, կապ-տակ, ք-րաստան

3 Ո՞ր շարքի բառերի (բառակապակցությունների) բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ԱՖՂԱՆՍՏԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԵԾ ՄԱՍԻՍ, ԳՈՆԻ ՌՈՍՏՈՎ
- 2) ՆԻԺՆԻ ՆՈՎԳՈՐՈՂ, ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ, ՕՆՈՐԵ ԴԸ ԲԱԼԶԱԿ
- 3) ԱՇՈՏ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ, ԼԱ ՄԱՆՇ, ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
- 4) ՀԻՆ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԵՌՅԱԿ ԳԱՇԻՆՔ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՎՐՈՍ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում և բառաձևերում գաղտնավանկ կա:

- 1) կայսր, դարոց, հնարամիտ
- 2) ծանր, մեղրամոմ, կրթություն
- 3) մկրատ, վնասագերծ, ըմբշամարտ
- 4) հետզհետե, հայրդ, արագընթաց

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է(ե) ձայնավորի հնչյունափոխություն կա:

- 1) կիզանուտ, սիգաճեմ, համատիրություն, միջադեպ
- 2) գիտակ, վիրահատել, ծիսակատարություն, դիպակ
- 3) սիրահոժար, մտամոլոր, գիրուկ, միզապատ
- 4) զինակիր, հանդիսատես, քմահաճույք, հանդիպակաց

6 Ո՞ր շարքի ոչ բոլոր բառագույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) փութալ-հապաղել, մսխել-կուտակել, պատվարժան-անարգ
- 2) թանձր-նոսր, իրական-երևակայական, անաչառ-ողջամիտ
- 3) փխրուն-կարծր, ստորին-գերագույն, ողորկ-խորդուբորդ
- 4) գլխավոր-անէական, միավորիչ-պառակտիչ, վաղանցիկ-մշտնջենական

7 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) *ախտալլուկ* – հիվանդությունից տանջված, *սողոսկել* – մեկի դեմ դավեր լարել
- 2) *կղմինդր* – թրծած աղյուս, *լաջվարդ* – ընտիր կապույտ ներկ
- 3) *ծանծաղ* – փոքր խորություն ունեցող, *վիրասպ* – խոր փոս
- 4) *հողաթափ* – տնային բաց ոտնաման, *հյուլե* – մանրագույն մասնիկ

8

Ո՞ր նախադասության մեջ փոխաբերական իմաստով գործածված բառ կա:

- 1) Իմ հիշողության մթագնած հորիզոնի վրա ցցվում է դաժան մի պատկեր. դժվարությամբ եմ ճանաչում դիրքը, կապակցում մարդուն ու շրջապատը:
- 2) Քարերը գլորվում էին դեպի խորխորատները, և նրանց աղմուկից ճերմակափետուր աղավնիները անհանգիստ ճախրում էին:
- 3) Միրհավ կար անտառում, թռավ արնակոլով, երկու փետուր մնաց փափուկ մամուռների վրա:
- 4) Ցուլակը նրա ձին էր՝ կապտավուն մորթով, որի վրա, ինչպես աստղերը, ցրված էին սպիտակ նշաններ:

9

Ո՞ր տարբերակում է գորդյան հանգույցը կտրել դարձվածքի իմաստը ճիշտ բացատրված:

- 1) լուծել դժվարին, խճճված խնդիրը
- 2) պարզաբանել հարաբերությունները
- 3) հեռանալ բարեկամներից
- 4) ենթարկվել դաժան դատաստանի

10

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ պարզ:

- 1) խաղող, մեկուսի, հավասար, ամառ
- 2) քույր, գլխարկ, ցորեն, աղյուս
- 3) հրապարակ, ողկույզ, ծիրան, մարագ
- 4) հավատ, կարմիր, ամբոց, միրգ

11

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ:

- 1) դրամատուն, շարասյուն, հանքափոր, եզրակար
- 2) ենթաճյուղ, աստղաբույլ, նոթատետր, հողմացույց
- 3) եզրագիծ, զարդատուփ, միլիոնատեր, զուգերգ
- 4) երկրամաս, հետագիծ, հացաբույս, տավղահար

12

Ո՞ր շարքի բառերից կամ բառաձևերից ոչ մեկը հոդ *չունի*:

- 1) սառը, գայիսոն, վերջերս, հանդ
- 2) վրձին, դեղատան, բագին, ֆիդային
- 3) թատրոն, ձմռան, պարադոքս, պատճեն
- 4) հարս, հոգուդ, ներս, բերդ

13

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գոյականներ:

- 1) կեռման, մոմլաթ, երեկո, ընչացք
- 2) հարված, ուղղաձիգ, օթևան, անդաստան
- 3) ուսմունք, թուխալ, խոհուն, շոյանք
- 4) մթնշաղ, թմբիր, շինծու, կանթեղ

14

Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են պարզ (առանց բայական ածանցի):

- 1) գրավել, հուզվել, բռնել, շնչել
- 2) կանչել, ծամել, մեծանալ, սրբագրել
- 3) ջարդել, արտահայտել, ցատկոտել, խրտնել
- 4) հոգալ, լուսավորել, ավարտել, գովել

15

Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ չկա:

- 1) Բայց հոգիս չունի ոչ մի հանգրվան, Նորից թովում է ինձ ոսկե հեռուն:
- 2) Եվ տեսնում էի՝ զմբուխտ շորերով Մի նավ էր սահում օրոր ու շորոր:
- 3) Իմ մահով ոչինչ չի փոխվի կյանքում, Եվ չի պակասի աշխարհում ոչինչ:
- 4) Իմ սիրտն այնտեղ է, ուր նախնիքը մեր Կերտել են շքեղ կոթողներ հավերժ:

16

Ո՞րն է պարզ համառոտ նախադասություն:

- 1) Հրամանը կատարված է:
- 2) Չինվել ենք ժամանակին:
- 3) Վասակի դավաճանությունը վիճելի է:
- 4) Ճիշտն այսօր դա է:

17

Ո՞ր նախադասության մեջ պարզ ստորոգյալ չկա:

- 1) Ես արդեն արթուն էի և զգացի մորս՝ ինձ վերմակով ծածկելը:
- 2) Պարզվեց, որ հայրս ու Հակոբը մանկության ընկերներ էին:
- 3) Միևնույնն են ինձ Հյուսիս թե Հարավ, Մի խենթ տազնապ կա իմ հիվանդ սրտում:
- 4) Աշնան ոսկեգօծ արևի տակ շրջակա բլուրների անտառապատ լանջերը դառնում էին ավելի հրապուրիչ:

18

Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Բժիշկն ասում է թագավորին.

- Թագավորն ասարած կենա, ես ուզում եմ, որ դու քո պալատում մի սենյակ տաս, որ ապրեմ, և ոչ ոք էլ ինձ մոտ չմտնի, նույնիսկ պալատականները:

- 1) Բժիշկն ասում է թագավորին, որ ուզում է, որ ինքն իր պալատում մի սենյակ տա նրան, որ ապրի, և ոչ ոք էլ իր մոտ չմտնի, նույնիսկ պալատականները:
- 2) Բժիշկն ասում է, որ ինքն ուզում է, որ թագավորն իր պալատում մի սենյակ տա իրեն, որ ապրի, և ոչ ոք էլ իր մոտ չմտնի, նույնիսկ պալատականները:
- 3) Բժիշկն ասում է թագավորին, որ նա ուզում է, որ իր պալատում մի սենյակ տա իրեն, որ ապրի, և ոչ ոք էլ իր մոտ չմտնի, նույնիսկ պալատականները:
- 4) Բժիշկն ասում է թագավորին, որ ինքն ուզում է, որ նա իր պալատում մի սենյակ տա նրան, որ ապրի, և ոչ ոք էլ իր մոտ չմտնի, նույնիսկ պալատականները:

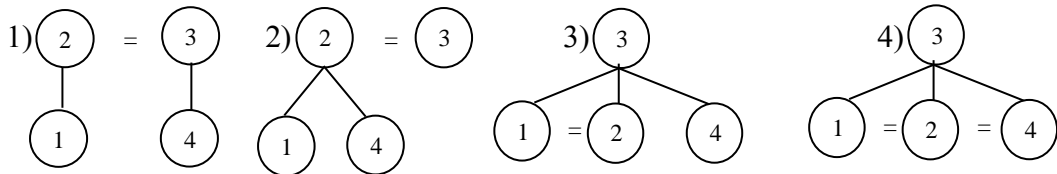
19

Ո՞ր նախադասության մեջ ստորակետ պիտի դրվի:

- 1) Երախտապարտ ժողովուրդը իմաստուն մի բնագրով զգաց ու ճանաչեց Մեսրոպի Հացեկաց գյուղի հողից ծնված իր զավակի սխրանքը ու սրբացրեց նրան դարերի մեջ:
- 2) Ոստիկանները ժամանեցին կեսօրին և ամբողջ գյուղը տակնուվրա անելուց հետո հայտնաբերեցին Մարգարին:
- 3) Պարզ էր այլևս չի տեսնելու արդեն հարազատ դարձած այդ մարդուն և սիրտը ցավում էր կորստի գիտակցությունից:
- 4) Ահա և Բյուրականի աստղադիտակը հսկայական մի աչք ուղղված տիեզերական անհունին:

20 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Թեև լեռներից իջնող վարար ջրերը չորս կողմից շրջապատել են մեզ, և հողը երերում է դարձել, այնուամենայնիվ շատ հաճախ ենք գնում զրոսանքների, որ ծառերի տակ՝ քաղցրահամ աղբյուրների ակունքներում, խնջույքներ անենք:

21 Փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Ըստ լեզվենդի՝ Եղիա մարգարեն ճանապարհ պիտի հարթեր այդ ազգի՝ ..... համար դեպի Աստված, և նրա ..... լեռները ....., և հարթ ճանապարհ բացվեր, բայց մարգարեի ձայնն անպատասխան .....

(հրեա, կանչ, իջնել, մնալ)

- 1) հրեաների, կանչին, իջել էին, մնաց
- 2) հրեաների, կանչով, պիտի իջնեին, է մնում
- 3) հրեայի, կանչերից, իջել էին, է մնում
- 4) հրեայի, կանչերով, կիջնեին, մնաց

22 Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Ալեքսանդրը պարսպին մոտեցրեց մեքենաները և ճեղքվածքներ բացելով պարսպի այդ մասում՝ մտածում էր առաջացած անցքերի միջով ներխուժել քաղաք:
2. Սակայն այդտեղ նրա ուշադրությունը գրավեց գետը, որը հոսում էր քաղաքի միջով և անձրևներից դառնում ավելի հորդառատ, բայց որն այժմ լիովին չորացել էր: Պարիսպները չէին անջրպետում նրա հունը մինչև հատակ, այնպես որ զինվորները կարող էին նրա տակով քաղաք մտնել:
3. Երկու օրում գրավելով հինգ քաղաք և ստրկացնելով բնակչությանը՝ Մակեդոնացին գնաց դեպի Կյուրոսի քաղաքը: Այդ քաղաքը շրջապատված էր ավելի բարձր պարիսպով, քան մնացածները: Այնտեղ էր հավաքվել բարբարոսների մեծամասնությունը, ընդ որում՝ ամենառազմատենչները, այնպես որ այնքան էլ հեշտ չէր լինելու գրավել այն միանգամից:
4. Մինչ բարբարոսներն իրենց ամբողջ ուշադրությունը դարձրել էին մեքենաներին և պաշտպանվում էին այն վայրում, որտեղ դրանք կանգնած էին, Ալեքսանդրը իր գործի մի մասի հետ բոլորից աննկատ քաղաք մտավ այդ գետի հունով և ջարդելով դարպասի մի փոքր հատված՝ ներս թողեց նաև մնացած գործը:

- 1) 1, 3, 2, 4
- 2) 1, 2, 4, 3
- 3) 3, 1, 2, 4
- 4) 3, 1, 4, 2

23

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Լիլիթը, աղբյուրի մոտ նստած, ..., նայում էր դրախտի աստղազարդ երկնքին:

- 1) և աստղերի հրաբորբ ողկույզները արբեցնում էին նրա սիրտը մի խորհրդավոր տենչանքով
- 2) ականջը դրած նրա բյուրեղյա նվագին
- 3) զարթնեց սոխակների սիրահույզ դայլայլներից
- 4) անհամբեր մի քանի անգամ անցնել-դառնալով աղբյուրի շուրջը

24

Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի նախերգանքի երկտողերի ո՞ր հերթականությունն է ճիշտ արտահայտում այդ երկտողերի հաջորդականությունը:

1. Մենք ամենքս հյուր ենք կյանքում	3. Անց են կենում սեր ու խնդում,
Մեր ծննդյան փուչ օրից	Գեղեցկություն, գանձ ու գահ
2. Մահը մերն է, մենք մահինը,	4. Հերթով գալիս, անց ենք կենում
Մարդու գործն է միշտ անմահ	Էս անցավոր աշխարհից

- 1) 4, 1, 2, 3
- 2) 2, 4, 1, 3
- 3) 1, 3, 2, 4
- 4) 1, 4, 3, 2

25

«Մասնա ծոեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) հերոսներից ո՞ւմ խոսքն է.

*Որ աշխարհք ավերվի, մեկ էլ շինվի,
Եբոր ցորեն էղավ քանց մասուր մի,
Ու գարին էղավ քանց ընկուզ մի,
Էն ժամանակ հրամանք կա, որ էլնենք էդտեղեն:*

- 1) Մեծ Սիերի
- 2) Քեռի Թորոսի
- 3) Դավիթի
- 4) Փոքր Սիերի

26

Ա. Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմում նշվածներից ո՞րը արտացոլված չէ:

- 1) աշխարհը և մարդկանց վերափոխելու համար մարդկությանն ուղղված պայքարի կոչը Աբու-Լալայի կողմից
- 2) հայրենիքի, կնոջ, ընկերների, բարեկամների հանդեպ քնարական հերոսի ատելության դրդապատճառները
- 3) իշխանության, օրենքների, մարդկային փոխհարաբերությունների դատապարտումը
- 4) արևելյան բնապատկերներ՝ ներդաշնակված քնարական հերոսի ապրումներից

27

Նար-Դոսի «Ես և նա» պատմվածքի «Ես» հատվածում ո՞րն է հերոսի բարոյական անկման բուն պատճառը՝ ըստ իր իսկ բնութագրման:

- 1) դավաճանությունը
- 2) կամազրկությունը
- 3) հարբեցողությունը
- 4) փառասիրությունը

28

Վ. Տերյանի ո՞ր բանաստեղծության մեջ է սերը զուգորդվում երկնքի աստղերը օղակող կախարդական շրթայի պատկերին:

- 1) «Գարուն»
- 2) «Fatum»
- 3) «Աշնան մեղեդի»
- 4) «Տխրություն»

29

Ա. Բակունցի «Միրհավ» պատմվածքի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ:

- 1) Դիլան դային ամուսնանում է, բայց մինչև խոր ծերություն հիշում է Սոնային:
- 2) Սոնան ամուսնացել էր քաղաքից գյուղ եկած ուսուցչի հետ:
- 3) Անտառապահն ու Դիլանը մտերիմ ընկերներ էին և հաճախ էին միասին զբաղվում միրհավի որսով:
- 4) Սոնայի ամուսնությունից հետո Դիլանը հեռացավ գյուղից:

30

Ե. Չաբենցի ո՞ր ստեղծագործությունից են հետևյալ տողերը:

*Այդ բոլոր մարդիկ իմ մահվան բոթից,
Որպես ընդհանուր աղետից սարսած՝
Ջարմացած կզգան ինձ այնքա՛ն մոտիկ,
Եվ հանկարծ այնքա՛ն թանկ ու հարազատ:*

- 1) «Մահվան տեսիլ»
- 2) «Դանթեական առասպել»
- 3) «Անվերնագիր»
- 4) «Տաղ անձնական»

31

Նշված մտքերից ո՞րը Մխիթար Գոշի որ առակի գաղափարն է արտահայտում:

ա. Բարձր է դասվում հողագործի տքնաջան աշխատանքը, առանց որի աշխարհը չի կարող լիանալ: բ. Միասնական ջանքերով կարելի է հաղթել հզորին: գ. Քննադատվում են արտաքինով գեղեցիկ, բայց հասարակության համար անպիտան և փուչ մարդիկ: դ. Երբեմն մարդիկ գերազնահատում են իրենց կարողությունները և ուժը՝ հաշվի չառնելով սեփական հնարավորությունները:	1. «Բամբակենին և Սոսին» 2. «Աստղերը և Լուսինը» 3. «Ոսկին և Յորենը» 4. «Արջ և մրջյուն»

- 1) ա-3, բ-2, գ-1, դ-4
- 2) ա-3, բ-4, գ-1, դ-2
- 3) ա-1, բ-2, գ-3, դ-4
- 4) ա-1, բ-4, գ-3, դ-2

32

Նշվածներից որո՞վ է սկսվում Մուրացանի «Գևորգ Մարգալետունի» պատմավեպը:

- 1) Աշոտ Երկաթ թագավորի դեմ հայ իշխանների ապստամբության նկարագրությամբ
- 2) արաբ հրոսակների՝ Հայաստան ներխուժումով
- 3) Գառնո ամրոցի նկարագրությամբ
- 4) Դվինի կործանման նկարագրությամբ

33

Նշել այն բառերի համարները, որոնցում կրկնակ բաղաձայն կա.

1. ըն-արմանալ, 2. ու-եկալ, 3. հե-են, 4. խ-խշոց, 5. դեռափ-իթ, 6. ու-ընթաց,
7. տա-ագիր, 8. ըն-ինմանալ:

34

Ո՞ր բառերում անկախ գործածություն չունեցող արմատ կա.

1. հիասքանչ, 2. ջրառատ, 3. ընդունակ, 4. սննդակարգ, 5. ծայրահեղ, 6. արմաներկ,
7. շողարձակ, 8. ծաղկաթերթ:

35

Ո՞ր տարբերակներում է ընդգծվածը հարակատար դերբայ:

1. Բախտի կռանը կամքն է թեև, բայց դիպվածն է տիրական:
2. Ծովափի կինը կարճ խուզած մազեր ուներ:
3. Այդ կինն այդպես էլ առեղծված մնաց նրա համար:
4. Այդ ձին շատ քուռակներ էր ունեցել, բայց այս քուռակը այս կանաչ հովտի ամենագեղեցիկ արարածն էր:
5. Բոլորն ուզում են երջանիկ լինել, Ամեն մեկը՝ իր հասկացածի պես:

36

Տրվածներից որո՞նք են մակբայներ.

1. միասին, 2. այսպես, 3. միշտ, 4. իսկույն, 5. վաղորդայն, 6. որքան, 7. լիովին,
8. չափ:

37

Ո՞ր նախադասություններում բացահայտիչ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նրան մեծ պատիվներով ու շուքով առաջնորդեցին Աշոտ արքայազնի հոր Գագիկի նստավայրը:
2. Աթենքում հնագույն քաղաքակրթության օրրանում գիտաժողով տեղի ունեցավ:
3. Մի աղջիկ իր ընկերուհիների հետ անցավ իբրև մի թարմագեղ գարուն:
4. Միակ մարդը որ կողմնակից էր բյուզանդական կայսեր Կեսարի հրամանին նրա հավատարիմ զինակիցն էր:
5. Պայուսակները մեջքներին կապած ու պայուսակը որպես բեռ քաշող մի քանի պատանիներ էին:

38

Ո՞ր թվերի տեղում բութ պիտի դրվի:

Մելանագույն թեթև թիկնոցի մեջ պարուրված(1) աստվածային կեցվածք ընդունած(2) կանգնած էր Համլետը(3) բեմի ձախակողմյան հատվածում աչքերում արցունքի երկու խոշոր կաթիլ որոնց դիպչելով(4) էլեկտրական լույսի շողերը բեկվում լցվում էին դահլիճ(5) ցրելով մութը: Հետո երբ բեմում եղած մարդիկ հեռացան(6) նա մոտենալով իր նման սևազգեստ մեկին(7) շշնջաց վերջինիս ականջն ի վար Մարդ էր Հորացիո:

39 **Տրված բառերից քանիստ՞ում արմատի հնչյունափոխություն կա.**

գետնաքարշ, գիտնական, հնձվոր, երևութական, մատուցարան, խուսափել, վերջնագիծ, քննություն:

40 **Բառերից քանիստ՞ում հոդակապ կա.**

դառնադի, դյուցազն, անախորժ, ելևէջ, ագեվազ, ջրագռավ, լայնեզր, դրոշակակիր:

41 **Տարբերակներից քանիստ՞ում հարկադրական եղանակով դրված բայ կա:**

- Ամենևին պետք չէ մարդկանց նեղացնել մանրուքների պատճառով:
- Այնպիսի երգեր են պետք, որ հուզեն ամենքի հոգիները:
- Նա հայտնեց, որ իրեն մի քանի անհրաժեշտ իրեր գնելու գումար է պետք:
- Նա անպայման պետք է ինձ հետ աշխատի:

42 **Նախադասություններից քանիստ՞ում է ընդգծվածը ենթակա:**

- **Տնօրեն** Հակոբյանի և այցելուի միջև սկսվեց մի հետաքրքիր բանավեճ:
- Փոքրիկն անզգուշորեն կպավ սեղանին և **բաժակը** կտորեց:
- Կախարդական մի **շղթա** կա երկնքում, Աներևույթ, որպես ցավը խոր հոգու:
- Քո ռունգերից, քո սրտից, քո հետքերից հառնած՝ Մեզ կողջունեն **օրերդ**:

43 **Նախադասություններից քանիստ՞ում վերաբերության անուղղակի խնդիր կա:**

- Աշխարհն ինձ համար հովիտ էր բարու, Ցավերը ինձնից դեռ հեռու էին:
- Պատմում են անցած արհավիրքներից, Պատմում են գալիք հարսանիքներից:
- Խոսեցի իմ ընտանիքի մասին՝ կարծելով, որ դա հետաքրքիր կլինի ներկաներին:
- Արծիվն ու կաղնին վիճեցին այն բանի շուրջ, թե ով է իրենցից ավելի երկար ապրում:
- Իրենց անգիր պատմություններով Ինձ անէության սարսափից խլում Ու հանձնում են ինձ:

44 **Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներից քանի՞սն են գործածվել՝**

մակդիր, հանգ, փոխաբերություն, շրջադասություն:

<i>Ես շա՛տ այրեցի իմ սիրտը ջահել Սիրո ճամփեքին, սիրո երգերում, Չկա քեզնից զատ բախտ ու վայելում, Չկա ուրիշ վիշտ՝ քո վշտից ավել:</i>	<i>Ինչքան դեռ ունեն կյանք ու ճանապարհ, Ինչքան հույզ ու լույս, ծիրք ու նվիրում, Մպահովություն, անդորր ու համբավ, Իմ մա՛յր ժողովուրդ, ես քեզ եմ բերում:</i>

45 **Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:**

1. Բառամիջի **յա** երկհնչյունը հնչյունափոխվելիս դառնում է **ե**:
2. Եթե գաղտնավանկով վերջացող բառին հոդակապով միանում է նոր բաղադրիչ, **ը** -ն միշտ սղվում է:
3. **Ույ** երկհնչյունը հոլովման և հոգնակիի կազմության ժամանակ ոչ մի բառում չի հնչյունափոխվում:
4. Բառասկզբի **ի**-ն շեշտից զրկվելիս միշտ հնչյունափոխվում է:
5. **Ույ** երկհնչյունը կարող է հնչյունափոխվել միայն **ու**-ի:
6. Բառասկզբի **է** ձայնավորը հնչյունափոխվելիս դառնում է **ի**:

Բ մակարդակ

46

Ո՞ր տառը կամ տառակապակցությունը տեղադրելու դեպքում բառը կհամապատասխանի տրված իմաստին. լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

- ա. մեղ- (1. ք, 2. կ) - թուլամորթ
- բ. կար-ին (1. կ, 2. գ) - գծագրական գործիք
- գ. թ-ր (1. յու, 2. ույ) – սխալ
- դ. շառաչ-ն (1. ու, 2. յու) - աղմկալից ձայն

- 1) ա-1, բ-1, գ-2, դ-2
- 2) ա-2, բ-2, գ-1, դ-2
- 3) ա-1, բ-2, գ-2, դ-1
- 4) ա-2, բ-1, գ-1, դ-2

47

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) մի(երկու), թեթև(քաշային), դիցուք(թե), տեր(Դ-անիել)
- 2) կողք(կողքի), շիլա(շփոթ), լույս(ընծայել), ի(դերև)ելնել
- 3) ի(հեռուկա), առ(այն), սրբություն(սրբոց), դեմ(հանդիման)
- 4) ըստ(իս), ձեռք(բերում), թփից(թուփ), ալ(կարմիր)

48

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) պատրանք, սանրվածք, մատուցարան, ընդեղեն
- 2) ընթացիկ, կպչուն, մանկավարժ, ուսուցում
- 3) փաղաքշանք, հրաման, խճապատ, դիտողություն
- 4) գործնական, պիտանի, մատենագիր, ձեղնահարկ

49

Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հոմանիշներից:

- 1) ընձյուղել-ծլարձակել, խաթարել-վնասել, հիշաչար-քինախնդիր
- 2) գայրույթ-ցասում, բովանդակ-ամբողջ, գողտրիկ-թաքուն
- 3) մառան-նկուղ, անճարտար-անհնար, վիհ-անդունդ
- 4) ժուժկալ-գուսպ, ստվար-տարտամ, շրջնոլիկ-թափառական

50

Ո՞ր նախադասության մեջ սխալ կազմությամբ բառ չկա:

- 1) Բաֆֆին չափազանց աշխատասեր էր. օրեկան երբեմն աշխատում էր տասնչորս ժամ:
- 2) Պետրոս Դուրյանի մահվանից անմիջապես հետո հոգաբարձուների խորհուրդը, անսալով բազմաթիվ երիտասարդների հորդորներին, որոշեց կառուցել մի մահարձան:
- 3) Հակոբ Պարոնյանը հրաշալի տիրապետում էր հուներենին, քանի որ ծնվել ու մեծացել էր Ադրիանապոլսում:
- 4) Մենք կարծում ենք, որ այդ ճանապարհով հնարավոր կլինի կանխել ձեռնարկության սննկացումը:

51

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) բնօրրան, ածխահանք, դիտարժան, տնտեսություն
- 2) յուրօրինակ, տարկետում, վիպասան, տանտիրուհի
- 3) բնութագիր, արևայրուք, պարփակել, խոսքարվեստ
- 4) տափօղակ, տրտմաշուք, խոտհարք, երեսունչորս

52

Ո՞ր բառի բառակազմական վերլուծության մեջ սխալ կա (ոչ բոլոր բաղադրիչները և դրանց քանակներն են ճիշտ նշված):

- 1) թղթակցություն = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
- 2) հինգհազարամյա = 3 արմատ, 1 ածանց
- 3) անկայունություն = 1 արմատ, 2 ածանց
- 4) գերատեսչական = 1 արմատ, 3 ածանց, 1 հոդակապ

53

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանուն *չկա*:

- 1) Գավառական փոքրիկ քաղաքում ավտոմեքենա տարին մեկ է երևում, իսկ փողոցներում էլ մարդ չկա:
- 2) Կոհակները օրորում էին նավը, կուտակվում, բախվում իրար, հեռու քշվում՝ կործանվելով ահարկու գոռոցով:
- 3) Առաջին երկու շաբաթը շատ արագ անցավ, նորեկները սովորեցին գյուղին, և ամեն ինչ մտավ հունի մեջ:
- 4) Մայրը, վերջալույսի արևի շողերից աչքերը ձեռքով ծածկելով, նայում էր կածանի կեռումեռ պտույտին և սպասում, թե երբ են երևալու հարսն ու աղջիկը:

54

Չևաբանական վերլուծության ո՞ր տարբերակում սխալ կա:

Լուսինը մի անհամբեր երեխա է եղել. մի օր, երբ մայրը խմոր է շաղախում, լալով գալիս է, մորից հաց ուզում, իսկ մայրը խմորոտ ձեռքով զայրացած ապտակում է լուսին, անհիծում, որ նա երբեք չկշտանա:

- 1) եղել – վաղակատար ձևաբայ
- 2) լալով - անկանոն բայ
- 3) խմորոտ - ածական
- 4) երբեք – անորոշ դերանուն

55

Ո՞ր նախադասության մեջ է *թե*-ն ստորադասական շաղկապ (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Թե Կարինե Քոթանճյանին տեսնեք Կարսի փողոցներում Ասեք նրան Չարենցն ասաց մնաս բարով մնաս բարով:
- 2) Սոնան մանկության առվակի ջրերն էր կարոտել թե պատահմամբ մոտեցավ հնձանի դռնակին Դիլան դալին չիմացավ:
- 3) Եվ թախիծ և տրտունջ և տանջանք Դու ես այն թե աշխարհն է լացում:
- 4) Այս քամին է թափում աշնան չոր սաղարթը Թե օդի է թափվում իմ թմրած ուղեղին:

56

Ո՞ր տարբերակում ներկա ժամանակի բայ *չկա*:

- 1) Լռած զանգ է կյանքս... Ես՝ ավերակ վանքս, էլ արարող չունեմ:
- 2) Ես սիրում եմ քո մեղավոր աչքերը խոր՝ Գիշերի պես խորհրդավոր:
- 3) Վերից է նայում ցածում կանգնածին, Չի նայում երբեք ներքև ընկածին:
- 4) Դիմե՛ք դեպ անհայտ հեռուները, և հեռուները ձեզ անմահություն կտան:

57

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են վերաբերականներ:

- 1) մի՞թե, անկախ, ահա, անշուշտ
- 2) իրոք որ, սոսկ, գոնե, լոկ
- 3) ահավասիկ, հոգուտ, անգամ, հապա
- 4) միմիայն, ցավոք, թեև, իսկ և իսկ

58

Ո՞ր նախադասության մեջ գերադրական աստիճանով դրված ածական կա:

- 1) Կարծես մանկական կապույտ երագուն Ամեն ինչ այնպես ժպտում էր աննենգ:
- 2) Կյորենը մեռնում էր, և ամենից ավելի նրան մաշում էր Գորիսը՝ մեծամեծերի այդ քաղաքը:
- 3) Երևան են ժամանել յոթանասուն խոշորագույն աստղաֆիզիկոսներ:
- 4) Խուլ գյուղեր կային անտառների խորքում, բարձր լեռների լանջերին և չափազանց խոր ձորերում:

59

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծվածը ուղիղ խնդիր:

- 1) Կեսգիշերն անցավ, ես տուն չեմ գնում, Երկար, անդադար մայքերն եմ մաշում:
- 2) Եվ դուք չե՞ք լսում տիեզերքի լեզուն՝ լռությունը, որ իմ հոգում ամեհի երգ դարձավ:
- 3) Հյուղակի ձախ կողմում ժայռը միանգամից ցածրանում էր, և այնտեղից երևում էին մի շարք արտեր:
- 4) Ամեն երեկո մի գեղեցիկ հեքիաթ էր պատմում իր սիրասուն գավակներին:

60

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասության երկրորդական նախադասության բնույթը ճիշտ նշված:

- 1) Եվ կրկին հիշողության հեռավոր ծալքերում արթնացավ նա, ումից բաժանվել էր ինքը պատանության տարիներին: (*անջատման անուղղակի խնդիր*)
- 2) Իշխանն այլևս չի պարծենա, որ իր դուստրն է հայոց արքունիքի միակ զարդը: (*նպատակի պարագա*)
- 3) Կատարվեց այն, ինչին սպասում էին արդեն մի քանի օր: (*հանգման անուղղակի խնդիր*)
- 4) Հայաստանում այլևս գրագետ մարդ չմնաց, որ կարդացած չլիներ այդ ոգեշունչ հոդվածը: (*որոշիչ*)

61

Ո՞ր տարբերակում է տրված բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Եղնիկը, թեև ընտելացել էր մեզ, մեկ-մեկ մեզնից թաքուն բարձրանալով պատշգամբ, լռիկ նայում էր անտառածածկ սարերին:*
Չնայած եղնիկի՝ մեզ ընտելանալուն՝ մեկ-մեկ մեզնից թաքուն բարձրանալով պատշգամբ, լռիկ նայում էր անտառածածկ սարերին:
- 2) *Հենց ձյունապատ կատարները ոսկևորվեցին արևի առաջին շողերով, արշավախմբի փորձառու ղեկավարը շարժվելու հրահանգ տվեց:*
Արևի առաջին շողերով ձյունապատ կատարները ոսկևորվելուց հետո արշավախմբի փորձառու ղեկավարը շարժվելու հրահանգ տվեց:
- 3) *Քաղաքի բնակչության կեսից ավելին դեռ մինչև հիմա էլ հիշում է, թե երբ գնացքը մոտեցավ նորակառույց կայարանին:*
Քաղաքի բնակչության կեսից ավելին դեռ մինչև հիմա էլ հիշում է գնացքի՝ նորակառույց կայարանին մոտենալու օրը:
- 4) *Ծովն այնքան հանդարտ էր, որ թվում էր շքեղ կտավից իջած անշարժ պատկեր:*
Ծովը շքեղ կտավից իջած անշարժ պատկեր թվալու աստիճան հանդարտ էր:

62

Ո՞ր տարբերակում բաղադրիչ թերի նախադասություն կա:

- 1) Տարիներ հետո քեզ տեսա նորից, Սիրոսս արտասվեց, բայց ժպտացի ես:
- 2) Եվ տարիներն այսպես անցնում են, ու ոչինչ չի փոխվում նրա կյանքում:
- 3) Լռեցին իմ սրտում խնդություն ու երգ, Տխո՛ւր են կանչում աղբյուրներս հիմա:
- 4) Վերջին մշուշն էլ կանցնի շուտով, Կփռվի լույսը խոր ձորերին:

63

Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայական դարձված կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Հիվանդը լուռ նայում էր գորշագույն առաստաղին զարմացած ու ակնապիշ:
- 2) Պահարանից հանելով ջութակը նա աղեղը սահեցրեց լարերի վրայով:
- 3) Սայրը ցնցվելով ընթանում էր խորդուրդով ճանապարհով:
- 4) Ծառերի ճյուղերը գալարվելով փակում էին մարդկանց ճանապարհը:

64

Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ չկա:

- 1) Նա, անակնկալի գալով, գրեթե ցնծաց, երբ մի պահ հանկարծ զգաց, որ կարողանում է թղթի վրա մարդկանց դիմագծեր ուրվագծել՝ անգամ աչքերը փակած:
- 2) Մենելայոսը գրկաբաց ընդունեց եկվորներին և հյուրընկալության հենց առաջին օրը նրանց պատվին մի ճոխ խնջույք կազմակերպվեց, որը ժամեր անց՝ կեսգիշերին, վերածվեց արբշիռ գինարբուքի:
- 3) Ինչևէ, փաստն այն էր, որ պայթյունը միայն թեթևակի ցնցել էր շենքը՝ թողնելով՝ այն անվնաս մնա, բայց դժոխային մեքենայի՝ սարսափ առաջացրած պայթյունից հրդեհ էր բռնկվել:
- 4) Երբ արդեն ներսում էր, ասաց, որ քաղցած չէ, ուզում է քնել. նա ամեն կերպ ճգնում էր կռահել, այդ վատ բանը մի՞թե իսկապես կատարվել է:

65

Տողերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

- ա. Չիս կը պահես դողդողալով
բ. Դարձյալ խորքիդ մեջ խրոռով
գ. Չի թ'հովե մ'ալ խորշոմիս
դ. Լըճա՛կ, դու ես թագուհիս

- 1) դ, գ, բ, ա
- 2) ա, գ, բ, դ
- 3) ա, բ, դ, գ
- 4) դ, բ, գ, ա

66

Տրված հատվածը Հ. Շիրազի ո՞ր ստեղծագործությունից է:

*Բայց մենք հավերժ ենք մեր լեռների պես,
Դուք հողմերի պես կկորչիք վայրագ:*

- 1) «Գարնանամուտ»
- 2) «Էքսպրոմտ»
- 3) «Բիրլիական»
- 4) «Մայրս փոքրիկ»

67

Ո՞ր բառերն են թվական.

1. ութսունական, 2. հարյուրամյա, 3. հազարերորդ, 4. բազմիցս, 5. վեց-վեց, 6. եռակի, 7. ինչքան, 8. տասնյակ:

68

Նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության ո՞ր տարրերակներն են ճիշտ:

Մեծ երգահանի կերպարը իր՝ Սևակի վկայությամբ վաղուց է եղել բանաստեղծի ստեղծագործական որոնումների կենտրոնում:

1. երգահանի - որոշիչ
2. վաղուց - ժամանակի պարագա
3. վկայությամբ - ձևի պարագա
4. կերպարը – ենթակա
5. Սևակի - բուն բացահայտիչ

69

Ո՞ր մտքերն են բխում տեքստի բովանդակությունից կամ չեն հակասում նրան:

1982 թվականին անգլիացի հետազոտող Ջ. Ֆարմանը Անտարկտիդայի վրա հայտնաբերեց մթնոլորտային շերտի ճեղքվածք՝ ավելի քան 1000 կմ տրամագծով: Մա մեծ տազնապ առաջացրեց. չէ՞ որ օզոնային ճեղքերը խիստ վտանգավոր են կենդանի օրգանիզմների համար: Այդ շերտը պաշտպանում է Երկրի մակերևույթը Արևի ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներից՝ թույլ չտալով դրանց՝ չափից մեծ քանակի ներթափանցումը: 1985-ին ընդունվում է Վիեննայի համաձայնագիրը՝ օզոնային շերտի պահպանման վերաբերյալ, ըստ որի՝ նախատեսվում է պարզել օզոնային շերտի քայքայման պատճառները և միջոցներ ձեռք առնել դրանց վերացման ուղղությամբ:

Բայց մինչ գիտնականները զբաղված էին այս ուսումնասիրություններով, 1992-ին մեկ այլ ճեղք հայտնաբերվեց, այս անգամ՝ Արկտիկայի վրա, հետո՝ Ուրալյան լեռների հատվածում: Ուսումնասիրողները երկար տարիներ ենթադրում էին, որ օզոնային շերտի նոսրացման ու ճեղքերի գոյացման գլխավոր մեղավորը մարդու արդյունաբերական գործունեությունն է, հատկապես այնպիսի օզոնաքայքայիչ արտադրություններ, որոնցից է, օրինակ, ֆրեոնը, որը լայն կիրառություն ունի սառեցնող սարքերում:

Հակառակն ապացուցեցին հետագա հետազոտությունները. օզոնային ճեղքերը ոչ մի կապ չունեն մարդու գործունեության հետ: Դրանց գոյացումը կապված է Երկրի առանցքի, ուստի և բևեռների աստիճանական փոփոխման հետ, ինչի պատճառով մոլորակի որոշ հատվածներում թուլանում կամ լրիվ բացակայում է մագնիսական դաշտը: Նման վիճակ մեր մոլորակը առաջին անգամ չէ, որ տեսնում է, և դա բնակլիմայական լուրջ փոփոխությունների է հասցնում՝ ազդելով և՛ կենդանիների, և՛ մարդու վրա:

1. 1985-ի համաձայնագրի հիման վրա ձեռք առնված միջոցները էլ ավելի բարդացրին իրավիճակը. ճեղքեր առաջացան երկրագնդի նաև այլ վայրերում:
2. Օզոնային շերտը խիստ կարևոր է կենդանի օրգանիզմների համար, քանի որ այն պաշտպանում է Երկրի մակերևույթը ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներից:
3. Օզոնի քայքայման պատճառը մարդու արտադրական գործունեությունից առաջացող որոշ նյութերն են:
4. Մոլորակի բևեռների փոփոխման հետ կապված՝ որոշ հատվածներում թուլանում կամ վերանում է մագնիսական դաշտը:
5. 1982-ին գիտական շրջաններում անհանգստություն առաջացրեց Անտարկտիդայի և Ուրալյան լեռների վրա հայտնաբերված մթնոլորտային շերտի՝ 1000 կմ տրամագծով ճեղքվածքը:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միայն է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Որակական բոլոր ածականներն ունեն համեմատության աստիճաններ:
2. Միայն մեկ արմատից կազմված (պարզ) ածականները կարող են լինել ն' որակական, ն' հարաբերական:
3. Որոշ ածականներ կարող են կիրառվել նաև որպես կապ:
4. Ածականը կարող է ունենալ մակբայով արտահայտված լրացում:
5. *Ամենա* բաղադրիչը որոշ բառերում ածանց է, որոշ բառերում՝ արմատ:
6. *Ական, ային, եղեն* ածանցներով կարող են կազմվել ն' ածականներ, ն' գոյականներ: